10.04.2026 г. / 20:56:58

Вяра

На Велики петък – изобличение на юдеите антихристи от свети Иоан Златоуст

„След като Го съблякоха гол, разпнаха Го и Му предложиха оцет, те отидоха още по-далеч: гледайки Го прикован на кръста, те и минаващите Го хулеха... И кой не би се натъжил при вида на хората, които Го последваха и плачеха? Но не и тези зверове... Когато, след като напразно молиха Пилат да смени надписа с обвинението (а там беше написано така: „Цар Иудейски“ – Ин. 19:21) и не успяха в намерението си (той им се съпротивляваше, казвайки: „каквото писах, писах“), тогава се опитаха да покажат с проклятията си, че Той не е цар. Затова, освен тези думи, те казаха и следното: „Ако Той е Цар Израилев, нека сега слезе от кръста“ (Мт. 27:42); и отново: „други спаси, а Себе Си не може да спаси“ – и по този начин се опитаха да помрачат предишните Му знамения. Затова също казваха: „надяваше се на Бога, нека сега Го избави, ако Му е угоден.“

О, подли и най-беззаконни!

Не бяха ли пророците пророци, или праведните праведни, защото Бог не ги изтръгна от нещастията им? Те останаха такива, въпреки че страдаха. **Какво може да се сравни с вашата глупост?** Ако славата им не беше помрачена от **бедствията, които вие им донесохте**,.. колко по-малко би трябвало да се излъжете в Христос, Който с дела и думи изкорени от вас подобна мисъл.

Свети Иоанн Златоуст. Фрагмент от стара Ромейска икона

Но докато говореха и правеха това, те не постигнаха нищо. Този, който погиваше в най-голямо нечестие, който беше прекарал целия си живот в убийства и грабежи, в момента, в който това беше казано, Го изповяда и си спомни за царството; и хората също плакаха за Него...

Онези, които преди Му бяха служили, избягаха от Него; а Неговите врагове и противници – юдеи, войници и крадци обградиха Разпнатия, тормозейки Го, упреквайки Го, подигравайки се и хулейки Го... Но Той мълчеше напълно, предлагайки ни безценното лекарство на дълготърпението.

Ние, чувайки това, все пак не знаем как да бъдем търпеливи,.. а скачаме и ритаме като диви магарета; свирепи сме и нечовечни към онези, които ни обиждат, и малко ни е грижа за нещата, свързани с Бога. Ние правим същото дори и в отношението си към приятелите си: ако някой ни обиди, по

никакъв начин няма да го търпим, а беснеем по-яростно от дивите зверове.

Един ученик Го предаде; другите Го изоставиха и избягаха; онези, които бяха получили облаги, заплюха Го; слугата на първосвещениците Го удари; войниците Го удряха по бузите; минувачите Му се подиграваха; разбойниците също Го укоряваха; и Той не отговори на никого нито дума, а победи всички с мълчанието Си, учейки ви всъщност, че колкото повече понасяте всичко с кротост, толкова по-лесно ще победите онези, които се отнасят с вас несправедливо, и ще накарате всички да ви се възхищават. Кой, наистина, не би се удивлявал на някой, който кротко понася обиди, нанесени от нагли клеветници? Точно както някой, който, макар и законно да страда, понася несгодите с кротост, е смятан от мнозина за невинен страдалец.

Но някой наистина те е раздразнил? И какво от това? Тогава е моментът да демонстрираш любовта си към мъдростта. Дори животните ни се струват кротки, когато никой не ги дразни; те не винаги свирепстват, а само когато някой ги провокира. Така че, ако и ние оставаме спокойни само когато никой не ни дразни, тогава как превъзхождаме животните?..

Тези, които ни обиждат, ни правят мъдри, когато сме бдителни към себе си; но тези, които ни хвалят, увеличават арогантността в нас, възбуждат гордост, суета, безгрижие и правят душата изнежена и слаба...

Но как е възможно, казваш, да не се възмущавам, когато някой ме обиди?

Прекръсти се; спомни си всичко, което се случи на кръста – и всичко ще угасне.

Дори в най-обидни моменти, приучете се да не обиждате

другите и тогава, когато ви обиждат, няма да изпитвате мъка. Представете си, че този, който ви обижда, е в безумие и не е на себе си, и тогава няма да се дразните от обидата. Смили се над онзи, който те обижда; защото е обладан от свиреп звяр – демона на гнева. Побързай да освободиш измъчвания от злия демон. Наистина гневът е такава болест, че за кратко време загива обладаният от него. Затова някой е казал: „Самото движение на гнева е падение за човека“ (Сирах. 1:22)...

„А от шестия час настана тъмнина по цялата земя до деветия час; а около деветия час Иисус извика с висок глас: Или'! Или'! лама' савахтани'? сиреч, Боже Мой, Боже Мой! Защо си Ме оставил?“ (Мат. 27:45,46).

Това е знамението, което Той предварително обеща на онези, които поискаха! „**Лукав и прелюбодеен род** иска личби; но личба няма да му се даде, освен личбата на пророк Иона“ (Мат. 12:39) — тоест кръстът, смъртта, гробът и възкресението. И отново, посочвайки по различен начин силата на кръста, Той каза: „кога издигнете Сина Човечески, тогава ще узнаете, че съм Аз“ (Ин. 8:28) — тоест, когато Ме разпънете и си помислите, че вече сте Ме победили, точно тогава ще разпознаете Моята сила.

Наистина, след като Той беше разпнат, градът им беше разрушен, юдаизмът приключи, гражданският им живот и свободата изчезнаха. Напротив, евангелското послание процъфтяваше и се разпространяваше до краищата на вселената: суша и море, населени и необитаеми страни навсякъде провъзгласяват силата на Христовото слово. И така, това е, което Той каза, и това е, което се случи по време на разпятието на кръста!

И то е още по-удивително, защото се е случило, докато Той е бил прикован на кръста, а не докато е ходел по земята. Но не само това е удивително; удивителното е, че знамението, което

са търсели, е дошло от небето и се е появило в цялата вселена, нещо, което никога преди не се е случвало, освен може би в Египет, когато е трябвало да се празнува Пасха, тъй като това е било предобраз на настоящите събития.

Обърнете внимание и на времето на това чудо („настана тъмнина по цялата земя“): по пладне, когато е било светло. Това е било достатъчно, за да ги обърне към истината, не само заради величината на чудото, но и заради подходящото му време. Всъщност, то се е случило след всичките им безумни дела, след беззаконните им подигравки, когато вече са изоставили яростта си, когато са престанали да се подиграват, когато са се наситили с безсрамни обиди и са казали всичко, което са искали. Едва след всичко това Той е разкрил тъмнината, за да могат поне сега да обуздаят гнева си и да се възползват от чудото.

Ако са смятали, че Той е извършил тези чудеса, тогава със сигурност е трябвало да повярват и да треперят. Но ако са смятали, че не е Той, а Отецът, тогава те е трябвало и да се разкаят, защото тази тъмнина свидетелства за гнева на Отца заради тяхното прегрешение. Че това не е било обикновено затъмнение, а гняв и негодувание, е видно самата му продължителност: тъмнината е продължила три часа. Затъмнението се случва за няколко минути, както е добре известно на онези, които са го наблюдавали.

Защо тогава, питате вие, не всички са били изумени и не са разпознали Христос като Бог? Тъй като тогава човешкият род беше потопен в безгрижие и нечестие...; очевидните беззакония намираха извинение в обичаите. Те дори не искаха да знаят причината за това явление, а смятаха, че е резултат от затъмнение или някаква друга естествена причина.

И защо да се изненадват онези хора, които са живеели надалеч. Те не са знаели нищо и в голямата си небрежност не

са се опитали да открият причините за събитието, докато живеещите в самата Юдея, след толкова много чудеса, продължавали да хулят Иисус, въпреки че **за тях било ясно, че Той е направил това**?

Но **обърнете внимание и на тяхната дързост, необузданост и лудост**. Те си помислиха, казва евангелистът, че Той вика Илия, и веднага Му дадоха оцет да пие. Тогава дойде друг и прободе ребрата Му с копие. Какво може да бъде по-нечестиво от това, какво по-зверско?.. Но вижте как Той обръща дори тяхното нечестие към нашето спасение. С удара бликнаха изворите на нашето спасение.

„А Иисус, като извика пак с висок глас, изпусна дух.“ (Мат. 27:50). Той извика, за да покаже, че делото се върши според Неговата воля... Този глас раздра завесата, отвори гробниците и направи храма празен... **Той им показа, че са недостойни да бъдат там**, точно както беше направил, когато го предаде на вавилонците. Нещо повече, това събитие беше и предсказание за бъдещо запустение и промяна към по-добро и по-висше, и знак за Неговата сила...

В последвалите събития, Христос показа Своята сила, а именно, във възкресението на мъртвите, в мрака по света, в промяната на стихиите... И не само мъртвите се раздвижват, но скалите се разцепват и земята трепери, за да знаят, че Той е могъл да ги помрачи и разкъса. Този, който е разкъсал скалите и е помрачил вселената, със сигурност е могъл да им направи същото, ако е пожелал. Но Той не го е пожелал; след като е излял гнева Си върху стихиите, **Той е пожелал да ги спаси с кротост. Но те не са изоставили яростта си. Такава е завистта, такава е омразата: не се укротява лесно**!

И след всички тези явления, тяхната безсрамност беше една и съща. По-късно, когато, въпреки печата, поставен върху

гроба, и военната стража, Той възкръсна. Те чуха това от самите стражи, подкупиха ги с пари и се опитаха да скрият доказателствата за възкресението. Затова не се изненадвайте, че са постъпили толкова нечестно още тогава: **те веднъж завинаги бяха решили да действат безсрамно във всичко**!..

Те казвали: „Ако Той е Цар Израилев, нека сега слезе от кръста.“, а Той им показва, че е Царят на цялата вселена. Те казаха: „Ти, Който разрушаваш храма, и в три дни го съзиждаш“; но Той посочва, че храмът им ще бъде напълно пуст. Освен това, те казаха: „други спаси, а Себе Си не може да спаси“. Но Той, оставайки на кръста, изобилно демонстрира Своята власт над телата на Своите слуги. Наистина, ако е било велико чудо Лазар да излезе от гроба след четири дни, то тогава е много по-значимо, че всички онези отдавна мъртви внезапно да се появят живи, знак за бъдещото възкресение. „Много“, казва се там, „тела на починали светии възкръснаха; и като излязоха из гробовете… влязоха в светия град и се явиха на мнозина.“ (Мат. 27:52–53).

Тогава и стотникът прослави Бога, казвайки: „наистина Божий Син е бил Тоя Човек!“ (Мат. 27:54), „и целият народ, който се бе събрал на това зрелище, като видя станалото, връщаше се, удряйки се в гърди.“ (Лк.23:48). Такава е силата на Разпнатия, че след всички унижения и подигравки над Него и стотникът, и народът се ужасиха!..

Евангелиста казва, че мнозина плакали и се биели в гърдите. Това показва жестокостта на юдеите. За това, за което другите въздишали и плачели, те се смеели, нито трогнати от съжаление, нито успокоени от страх.“

(Фрагменти от осемдесет и седма и осемдесет и осма тълкувателни беседи на свети Иоан Златоуст върху Евангелието от Матея – „Беседы на Евангелие от Матфея“ -

святитель Иоанн Златоуст)

{{_LINK1_}}

---

buditeli.info © 2017